

Nazistene på ferde igjen!

Nazistene har hittil ikke prøvd å kalle inn gutter til A.T. får. Med-erlaget Ifjor frister vel ikke til gjentagelse. Isteden har de konsentrert angrepene om jentene, som de håper det vil være lettere å føre bak lyset.

Fienden tar feil som han pleier. -

Han tenker vel at en og annen jente vil si til seg selv: "Jeg kan da godt møte fram til sesjon iallfall. Hvorfor ta opp kampen for det er nødvendig. Kanhende er krigen også slutt. Innen jeg blir kalt ut til tjeneste." - Stør en jente noe slik, vil mange andre snart si det samme, tror fienden. Han glemmer at hjemmefrontens gutter og jenter har høstet endel erfaringer i disse årene som er gått, ikke minst når det gjelder AT. De har lært at det ikke lønner seg å gi det minste etter til å begynne med, da blir fienden bare mer pågående. De vet at de er best tjent med å ta opp kampen med en gang. Jentene i distriktet blir kalt inn til sesjon samtidig. Ingen møter. Det er ikke noe farlig å la være fordi det er så mange av "hjemmesitterne". Politiet kan ikke overkomme å hente en brøkdal av dem. Men hun som går på sesjon, står alene den dagen hun får ordre om å møte til tjeneste. Herne er det lett for politiet å ta med seg med makt.

Fienden tror kanskje at en og annen jente vil tenke som så: "Jeg vil ikke at far eller mor skal settes i fengsel for min skyld. Det er saken ikke verdt. Jeg møter opp så nødig jeg vil." - Men hittil er ytterst få foreldre - hvis da overhodet noen - blitt arrestert fordi deres gutt eller jente ikke har villet ha noe med Arbeidstjenesten å gjøre. - Dette kan selvfølgelig forandre seg. Vi har ingen garantier for at fienden ikke vil gå til mer omfattende arrestasjoner enn hittil av fedre eller mødre. Men hva betyr i tilfelle dette? Tyskerne er idag hardt presset; de må åpenbart kalkulere rent militært; de vil neppe støtte opp om Quislings vilje nazifiseringsforsøk, hvis det ikke tjener deres egne mer kortsiktige "militære" planer. Setter de så meget inn på gjennomføringen av AT at de arresterer foreldre i fleng, kan dette ikke bety annet enn at de har tenkt å bruke jentene som gissler i en gitt situasjon eller som lotter eller sykepleiersker i tilfelle av krigshandlinger herhjemme.

Fienden glemmer først og fremst at alle nordmenn idag følger Hjemmefrontledelsens paroler uten hensyn til konsekvensene. For ledelsen er jentene en del av våre hjemmelær; de må ikke falle i motstanderens hender. Det er livsfarlig; det kan bety at de kommer med i krigen mot sitt land. Ledelsens oppgave er å føre kampen til ende med minst mulige tap. Den vet at det kan koste å sabotere AT, at noen foreldre kan bli arrestert. Men tenk er man på litt lengre sikt og ser man fronten som et samlet hele, kan det ikke være tvil om at det koster minst - både for jentene og for landet - å ta ondt ved roten.

Husk H.L.s parole: Ingen møter til sesjon, ingen møter til tjeneste!

Fra H.L.

I år våger ikke makthaverne å innkalle til sesjon for mannlig AT, da de er klar over at guttene ikke vil møte. Isteden har de sendt ut spørreskjemaer til de enkelte AT-gutter. AT-ledelsen håper på denne måten å få samlet opplysninger som de eller skaffer seg ved sesjon. Ingen må la seg narre av den uskyldige form spørsmålene har. Opplysningene skal danne grunnlaget for innkalling til tjeneste senere på våren.

Husk ordren fra H.L.: AT er boykottet.

Spørreskjemaene skal ikke besvares.

- 0 -

Vellykket angrep.

Under bombeangrepet på Frammes mek. verk. 1. mars ble flytedokken rammet av en bombe i det ene hjømet. En 6000-tonner ble også senket.

UKEN SOM-GIKK (8. - 14. mars)

Over Rhinen. Temmelig overraskende kom meldingen om at den amerikanske 1. armé var gått over Rhinen alt onsdag 7. mars ved Remagen, mellom Koblenz og Bonn. Både stedet og tidspunktet var egnet til å forbause og forklaringen kan neppe være noen annen enn den at amerikanerne her raskt og resolutt har utnyttet en tilfeldig, uventet chance som bød seg, idet tyskerne ikke klarte å få sprengt den store jernbanebrua ved Remagen før amerikanske tropper nådde over til østbredden og fikk kuttet ledningene. Det er nemlig lite sannsynlig at de allierte hadde planlagt noen overgang akkurat i dette område, hvor det ikke byr seg særlig gunstige muligheter for operasjoner av større format i første omgang, og all sannsynlighet taler for at hvis de skulle ha brakt fram brumateriell osv. for overgang, ville det ha krevd atskillig mer tid.

Om overgangen i første rekke beror på en tilfeldighet, betyr det ikke at den ikke kan komme til å få stor betydning. Bare den omstendighet at de allierte har fått fast for- og det så og si gratis - på østbredden av Rhinen, betyr en stor fordel, idet bruhodet trekker til seg og binder tyske styrker, og det er viktig for den angripende part å kunne støte fram over et så vidt område som mulig. Foreløpig er tiden vesentlig gått med til å befeste og utvide bruhodet og trekke over så store styrker som mulig amerikanerne behersker nå et område ca. 20 km bredt og 10 km dypt og har fått over flere divisjoner infanteri, tungt artilleri og tanks, slik at det neppe er noen fare for at tyskerne kan kaste dem ut igjen; en ny pontongbru er også bygd ved siden av jernbanebrua.

Hvordan situasjonen videre blir utnyttet når tiden til større operasjoner fra bruhodet er inne, m.a.o. hvordan den tilfeldige chance vil bli føyd inn i de alliertes planer for slaget om Rhinen, er det ennå for tidlig å uttale seg om. Det mest nærliggende synes å være å støte nordover parallelt med Rhinens løp i retning av Köln for dermed å støtte (eventuelt overflødiggjøre en del av) overgangene over elva, som man må anta er planlagt i dette avsnitt som et ledd i omfatningen av Ruhr. Det kan også tenkes et stöt sørover langs Rhinen, for (i samarbeid med 3. armé som står langs Mosel og ved Saar, 7. armé og 1. franske armé i det nordlige Alsace) å gjennomføre en omfatning av de tyske styrker i Pfalz og Saar-området; senere kan det tenkes operasjoner mot industrisentra som Mainz, Frankfurt a.M. og Mannheim. Noen framstöt på større dyp østover er mindre sannsynlig, da terrenget i det fjellendte Westerwald og Sauerland ikke er synderlig egnet for offensive operasjoner i stort format. I alle tilfeller betyr bruhodet et fare- og usikkerhetsmoment for tyskerne da de ikke kan neglisjere det, og nødvendigheten av å drigere reserver dit har sikkert på mange måter brakt forstyrrelser i deres oppmarsj og omgrupperinger på østsiden av Rhinen for å møte de kommende allierte hovedstöt.

Nordflanken i forgrunnen. Alt tyder på at disse stöt først og fremst vil bli satt inn mellom Köln og Ruhr og ganske særlig mellom Ruhr og den nederlandske grense. Som vi tidligere ved flere leiligheter har fremholdt, byr det seg her - på slottene i Westfalen og Hannover - muligheter for bevegelseskrig med mekaniserte styrker i stort format, og samtidig kan Tysklands store våpensmie Ruhr-området utflankeres og omklamres.

Av ting som tyder på at betydelige operasjoner er nær forestående i dette avsnitt, er det intense luftbombardement i den siste tid av de tyske jernbaneknutepunkter bak fronten (se nedenfor), hissige artilleriduell over Rhinen og sterk patruljevirkosomhet. Allierte frontkorrespondenter melder også at området vest for Rhinen i dette område er fullstendig fullpakket med allierte troppstyrker og materiell, i en målestokk som savne sidestykke siden oppladningen foran gjennombruddet i Normandie ifjor som mer. Et bilde av disse operasjoners format gir det at de allierte vil trenge 20-30 bruer over Rhinen for å kunne utvikle sine styrker på til-

strekkelig bred front. Det er også en kjønnsjernering av interesse at den engelske 2. armé som står i avsnittet nord for Ruhr, er praktisk talt inakt og utvilt, idet den ikke var særlig engasjert i slaget vest for Rhinen (den holdt Venlo-Roermond-sektoren). Meget tyder derfor på at det er den Montgomery har utsett til å bære hovedtyngden under gjennombruddsoperasjonen. Den kan settes i gang når som helst. - De allierte holdt nå foruten bruddet ved Rungen på Rhinenes østbredd hele elvas vestbredd fra Nijmegen i nord til Koblenz i sør, (også Bonn er tatt) og har dermed en frontbredde som nå anses tilstrekkelig for en storoffensiv. Man nå også med glede innregistrere at en helt ny amerikansk armé er satt inn i vest, den 15. under general Gerold, som er marsjert opp mellom 1. og 3. armé, d.v.s. i Köln-Koblenz-sektoren hvor de allierte har stående i millio- on menn.

Av de øvrige avsnitt på vestfronten er det bare 3. armés ved Mosel som har synderlig interesse i øyeblikket. Den har stått fram til Rhinen ved Koblenz og behersker hele nordbredden av Mosel bortsett fra en strekning på 15 km, og har innsluttet tyske styrker som anslås til 23 000 menn; alene tirsdag ble det tatt 6500 menn til fange her. I alt er det tatt 165 000 menn til fange i vest siden nyttår, en ganske betydelig årelating av de tyske styrker, særlig når man legger til tallet på drepte og sårede.

Østfronten. Russene har fjernet de siste farøemønter for Sjukovs nordflanke ved ukens operasjoner i Pommern og Vest-Pruessen. Bortsett fra ubetydelige tyske motstandsreder, bl.a. i Kolberg, holder de nå hele kyststrekningen, ca. 250 km, mellom Stettiner Haff og Danzigbukta. Bl.a. er Stolp, Schlawe og Rügenwalde erobret; russiske styrker trenger inn i Stettins ytre forsvarsværker og har isolert de viktige havnebyer i øst Danzig og Gdynia; her kjempes alt i forstedene.

På midtavsnittet har russerne løftet på sløret som har hvilt over operasjonene i den senere tid ved den 12. mars å melde om erobringen av Küstrin, den viktige festningsby ved Wartes utløp i Oder, 80 km fra Berlin. Der med står russerne langs den nesten rett nord-sørgående Oder-Neisse-linje fra Østersjøen til Sudetene, befridd for enhver flanketrussel, og skulle ha meget gunstige utgangstillinger for den avgjørende offensiv mot det sentrale Tyskland. Også den skulle nå være nær forestående, og vil sikkert bli synkronisert med de vestalliertes overgang over Rhinen. Oppmarsjen på sentralavsnittet skulle være avsluttet, styrkene på sørlfløven under Konjev har hatt et par ukers pause for hvile og omgruppering, og etterat de tyske styrker i Pommern og Vest-Pruessen praktisk talt er likvidert, skulle betydelige troppekontingenter kunne frigjøres for andre operasjoner i nord.

Festningen Sør-Tyskland? I denne prekære, ja desperate situasjon holder tyskerne i gang en bisarr offensiv i Ungarn, sør for Balaton-sjøen, en offensiv som koster dem meget store tap og som tilsynelatende ikke kan ha noen fornuftig strategisk hensikt. Den eneste rasjonelle begrunnelse for denne som for flere andre ærkelige disposisjoner er at den tyske ledelse alt har oppgitt hånet om særlig lenge å kunne holde det sentrale og vestlige Tyskland, og gjør seg rede til en siste kamp i demellomeuropiske fjell-bastion som utgjøres av Alpene, Schwarzwald, Schwäbische og Fränkische Alb, Erzgebirge, Sudetene og Vestkarpataene. Med forsyninger fra det bayerske jordbruk og industrien i Tsjekkoslovakia og Østerrike, foruten fra veidige lagre som skal være lagt opp, skulle da de tyske elitestyrker oppe i fjellene, i utilgjengelige og til dels vel befestede stillinger føre en langt uttrukken geriljakrig, i håp om å gjøre de allierte så krigstrøtte at de til slutt tross alt ble tilbøyelige til visse kompromisser.

Sett i lyset av en slik plan får det aktive forsvar av stillingene i Ungarn en viss mening, likast det hårdnekkede forsvar i Italia som binder 27 tyske divisjoner og hvis hensikt der skulle være å holde de allierte lengst mulig vekk fra Apenninset, hvor festningsarbeider er i gang, og så lenge som mulig utnytte den norditalienske rustningsindustri. Da forstås man også at tyskerne under den mest kritiske periode av den russiske vinteroffensiv dirigerte reserver til den ungarske front. For hvis rikets sentrum skal være Barchinogaden, blir det viktigere å holde Wien enn Berlin,

som en engelsk kommentator nylig uttrykte det.

Det gjenstår imidlertid å se hvor effektiv en motstand av denne art kan bli. At den kan tvinge de allierte til kompromissløsninger, er utelukket, og viser bare hvor lite tyskerne har skjönt av sine motstanderes psykologi. En gerilja i fjellene kan naturligvis bli brysom og trekke noe ut, men det er et stort spørsmål hvor lenge den kan holdes gående når styrkene er avskåret fra de store råstoff- og industrisentra.

Det fjerde Østen. På Iwojima går de harde kamper mot sin slutt; de siste par tusen japanerne er trent sammen på et smalt område på nordspissen av øya, og amerikanerne er gått i land på to andre, mindre øyer uten å møte motstand. - På Luzon fortsetter amerikanerne å gå frem, og de har gjort landgang på Filippinenes nest største øy, Mindanao, og rykker inn over i landet. - I Burma kjempes det fra hus til hus i Mandalay, hvor den japanske motstand holder på å bryte sammen; britene holder over halvparten av byen, som er helt avskåret idet Lashio i øst og Mektila i sør er tatt.

Krigen i luften: Den all. luftoffensiv utvikler seg i et stadig stigende tempo, angrepene hyppighet øker og bombelastene stiger. Denne uken er det nye rekorder på alle fronter. Under dagangrep mot Essen og Dortmund har RAF kastet bombelaster på 4500 og 5000 tonn. All. fly fra Italia kastet under et angrep mot Wienområdet 1700 tonn bomber, og i 22 netter på midt britenes Mesquitos bragt sirene til å ule i Berlin. I Østen har amerikanske superfestninger øst ut over 5000 tonn brannbomber over Japans 3 største byer og med ett slag stillt den japanske sivilbefolkning overfor krigens alvorligste problemer. Herredømme i luften er de alliertes på alle fronter.

Det var 1000 Lancaster- og Halifax bombefly eskortert av 200 jagere som søndag gjennomførte krigens største dagangrep mot Essen. En "mesterbomber" ledet og kontrollerte angrepet, som ble foretatt ved instrumentsikting gjennom et tykt skydekk. Men etterhvertsom bombingen - som varte 1 1/2 time - skred fram, ble skyene løftet opp av varmen fra de store branner i målområdet. Den 4500 tonn store bombevekt bestående av bare høyeksplosiver var først og fremst rettet mot Essens skiftetomter, som normalt har en kapasitet på 10.000 jernbanevogner pr. døgn. Krupps verker (75.000 arbeidere i 1942) ble også angrepet, da rekognoseringer hadde vist at flere fabrikker var gjenopprettet etter tidligere angrep. Byens stasjonsområder karakteriseres nå som skrottauger. Essen som før var en av Tysklands best forsvarte byer, lå nå uten Luftwaffes beskyttelse; tyskernes flak var også meget svakt. - Dette angrep sammen med to andre masseangrep (mot Dortmund og Barmen) mot kommunikasjonsnåler i Ruhrs hjerte innenfor en trekant med 25 km. avstand mellom hjørnene, må sannsynligvis sees som opptakten til Montgomerys Rhin-øvergang. Siden de all. offensiv i vest begynte (22. feb.) har anglo-amerikanerne kastet 80.000 tonn bomber mot trafikknåler i Tyskland. I Ruhr, i et område på 1000 km er hver eneste fabrikk ødelagt eller skadet, mens 85% av Bochum, 45% av Dortmund og 85% av Düsseldorf ligger i grus.

Luftwaffes svakhet kom i denne uken best til syne ved flammene. Det burde ha vært all grunn for de tyske flygere til å gå offensivt til verks, men Görings spredte og svake tiltak for å stoppe amerikanernes nye farlige trussel mot das Reich viser tydelig at nazistene ikke engang disponerer tilstrekkelige flystyrker for lokale operasjoner. Tirsdag mistet Luftwaffe 41 maskiner av 100 som var oppe over hele vestfronten.

De anglo-amerikanske luftvåpens støtte av russernes operasjoner er ytterligere øket. Torsdag kastet 6. am. luftstyrke 500.000 brannbomber mot Dessau, et viktige distribusjonssentrum for østfronten; amerikanerne bombarderte mandag Swinemünde (56 km n. f. Stettin) med 3000-250 kg. bomber, etterat rekognoseringsfly hadde rapportert usædvanlig stor aktivitet i denne havn o.s.v. Den tyske radiokommentator Michaels bekreftet forleden dag resultatene av de vestallierte flygeres støtte til russerne, da han beskrev hvorledes de tyske troppedisposisjoner i Schlesia ble forsinket av de all. luftangrep. "De kullkastet alle våre planer, og som en stormvind var fronten trent fram til oss", sa den tyske kronikør fra Görnitz.

I dag er Japans 3 største byer flammende vitnesbyrd om luftkrigens stigende tempo også på dette krigsteater. Fredag kastet 300 Superfortresses

fra Marianerne 1000 tonn brannbomber mot Tokio og bl. a. big byens administrasjonssentrum ødelagt. Søndag rottet amerikanerne et drepende angrep mot Nagoya - med 2000 tonn brannbomber - og en stor del av japanernes viktigste rustningsindustri ble flammens rov. Tirsdag var Osaka nålet for et likt sterkt angrep. Også her ble store industriområder satt i brann. De amerikanske flyangrep fra Marianerne, som begynte i slutten av nov. 1944 i beskjeden målestokk, 15-20 "B29" i hvert angrep, er nå en virkelig trussel mot det japanske moderland. Japan bombes nå i "europaisk" målestokk, og sjefen for 20. am. Luftstyrke, brigadegeneral Norstad (norsk avstamning), uttalte lørdag at snart ville 1000 superfestninger være disponible for angrep mot Østens herrefolk.

Ukens viktigste flyangrep. Mars, 8. 1250 tunge br. b. kaster om natten 500 000 brannbomber mot Dessau. 1350 am. b. + 300 j. bomber 6 bensolfabrikker og 1 oljeraff. i Gelsenkirchen-Dortmund-området og jernknutepunkter i Ruhr. I Ungarn bomber tunge am. b. fra Italia jernbanemål foran Tolbuchins og Malinowskis front. Relatførende Beaufighters fra Coastal Command setter i brann 3 handelsskip og i eskorteform i Middelen-fjorden på Vestlandet. Mars, 9. RAF, b. mot Kassel og ubåtverfter i Hamburg om natten. 1000 tunge am. b. + 400 j. bomber Henschel tankfabrikker i Kassel og ubåtfabrikk i Frankfurt a.M. og skiffetomter i Osnabrück, Münster og Rheine. Spitfire- eskorte Lancasters rettar kraftig angrep mot 2 bensolfabrikker i Datteln i Ruhr. 1000 all. j. holder luften "ren" over den all. bruovergang ved Remagen. 300 Superfortresses kaster 1000 tonn brannbomber mot Tokio. Mars 10. 1350 am. b. + 500 j. bomber jernmål i Dortmund, Soest og Paderborn. Br. b. mot oljemål i Ruhr. Coastal Command setter i brann 1 tysk skip i Skagerrak. Russ. fly senker 3 troppeskip og 3 eskortefartøyer i Østersjøen. Mars 11. 1000 br. b. + 200 j. rekordangrep mot Essen, 4500 tonn, 3 fly savnes. 1200 tunge am. b. + 750 j. angriper oljeraff. og ubåtverfter i Bremen, Hamburg og Kiel. Fra Italia jernmål mellom Klagenfurt og Linz bombet. 300 B29 kaster 2000 tonn brannbomber mot Nagoya. Br. b. minelegger Oslofjorden. Mars 12. Under krigens største dagangrep kaster 1000 tunge br. b. 5000 tonn bomber mot Dortmund. 1350 am. b. + 750 j. angriper Schweinmünde. 600 fly fra taktiske styrker bomber tyske forbindelselinjer bak Wesel og Rammensbrunn. Fly fra Italia kaster 1600 tonn mot oljemål ved Wien og angriper Brennerlinjen. Mars 13. Kraftig br. angrep mot Bremen. Fra Italia bomber all. fly Regensburg, Wiener Neustadt og trafikk mål i Ungarn. Store styrker B29 mot Osaka. Mars 14. RAF nattbombere angriper 2 bensolfabrikker i Gelsenkirchen. 1250 tunge eskorte am. b. bomber tankfabrikker, oljeraff. og sambandslinjer i N. og V.-Tyskland og havnen i Lipuiden.

- o -

Ny pen seir i transportslaget.

I siste nr. omtalte vi hvorledes tyskerne ble forhindret i å løse sine lokomotiver i Moss, da både kjepekranen ved Akers Mek. var ødelagt (ved sabotasje i høst) og marinens store flytekran var sunket av RAF under det vellykkede angrep på Hortens havn. I forrige uke slepte tyskerne en flytekran opp fra Sandefjord, men natt til lørdag ble kranen senket på havnen i Moss. Den tyske 9000 tonner "Pommern" har nå vendt nesen hjem med sine 6 store lokomotiver ombord.

Radioapparatene som tyskerne ikke fikk.

Hjemmestyrenes sprengning av radiolageret i Dronningensgt. 10/12 5. mars viser seg å være helt vellykket, og tyskerne som nettopp skulle sende apparatene til Tyskland, stod igjen med tomme hender. De brannmannskapet kom til, stod hele lagret i lys lue, og vinduene var blåst ut. Gjennom taket var det sprenget hull opp til 2. etasje, der selv eksportfirmaet "Oversjøisk Transit A/S" hadde sine kontorer. Firmæts papirer og bøker må være blitt fullstendig ødelagt, da kontorene bortsett fra ekspedisjonen var fullstendig utbrent. - Ødelagelsen av lagrene var et fælles tap for tyskerne som lider under en katastrofal mangel på finers mekaniske instrumenter.

- o -

Ingen grenser. Overlege Sathnes, advokatene Gjerdum og Wislie og direktør Sundbyes etterlatte er nå blitt rippet for alt av Gestapo og dens la-

keier fra Kronprinsensgt. Ikke bare leilighetene og møblene er tatt fra den men alt unntagen gjenstand.

- o -

nye fangetransporter? Etter mineleggingen natt til 25. feb. var Oslofjorden sprennet helt til 1. mars. Da kom "Isar" alene inn på havna med minesveper foran seg. Neste dag gikk båten ut igjen med tropper og materiell, mer returnerte alt dagen etter. Den var blitt bombet ved Fårder og hadde først gått inn til Moss, hvor den satte i land de soldater som var usåret samt noen lettere sårete. Det viste seg at skipet hadde ombord ca. 25 norske fanger. Disse var plassert i luke 1 i baugen, mens bombene kom i 4. og 5. luke akterut. Men går ut fra at de norske fangene, som sannsynligvis alle uskadt, ble satt i land i Moss.

- o -

De konkrete oppgavene.

Den allierte overkommando melder: Lokalkjennskap: Det er meget viktig at alle kjenner nøye til sine omgivelser. Allierte styrker vil stadig trenge opplysninger av kjentfolk. Det er meget viktig at opplysningene er nøyaktige, og at veivisere er helt sikre på veien såvel om natten som om dagen. Brannvern og førstehjelp: Med tyskernes fulle samtykke har dere sivile luftvernorganisasjoner. Kontroller at alle de redskaper dere har, er i orden, og vær klar til å hjelpe de væpnede organisasjoner. I kamponrådet er det stor fare for branner. Forsikr deg om at alle kar og bötter er fylt med var og at alle redskaper er for hånden, og at alle vet hvor de kan finne dem. Førstehjelp er også meget viktig. Alle skulle være i stand til å gi seg selv eller sine kamerater førstehjelp i tilfelle av et uheld eller om noen blir såret. Hvis forholdene tillater det, burde også førstehjelpsorganisasjoner dannes. Frisk opp alle dine kunnskaper om førstehjelp! Man burde se alle sammen, eller i verste fall vite hvor man kan få tak i førstehjelpsaker. Den hjelpen du kan gi til allierte soldater som blir såret i nærheten av ditt hus, kan redde livet deres.

- o -

Medisinaldirektør Karl Evang

talte i London-radion 9. mars. En tysk deportasjon av folket i Nord-Norge antok former som var uljente selv i tysk krigføring, sa han. I de tyske områder som er rømmet, har tyskerne ikke rørt sykehuser og andre helseinstitusjoner. Men i Finnmark ble alt brant eller sprunget i luften. Tyskerne forstod at det ikke var mulig å jage alle med seg. Deres mål var å skape et i gjennomsnitt hvor intet levende kunne oppholde seg. Alle som ble igjen skulle gå til grunne i polarnatten. Derfor ble alle som kunne yte andre hjelp og støtte bortført, bl. a. stog si hver eneste læge, sykesøster og Jo mor.

De norske myndigheter ble stilt overfor vanskelige oppgaver. Forsyninger var alt sendt til det frigjorte Norge. Med forsyninger mente han medisinske forsyninger, men alle forsyninger ble sendt og fordelt etter de samme prinsipper. Det medisinske personell utenfra arbeidet godt sammen med de som var blitt tilbake. Hvert eneste sykehus i det fri Finnmark er brant. Nå er det opprettet 4 mindre sykehus på forskjellige steder. Disse sykehus ene er for sivile; utstyret er temmelig primitivt, men man disponerte tilstrekkelig mange sørgere.

Medisinaldirektørens representant kom til Finnmark i nov. og han har nå rapportert at man har fått kontroll over den ondartede diftteri-epidemien som herjet i begynnelsen. Likeså har man ved hjelp av moderne lægemidler fått bukt med dysenterien som tyskerne hadde infisert folket der opppe med. Skabb og lus blir hurtig utryddet med de moderne hjelpemidler.

De medisinske tilførsler går av det som er stilt til rådighet av Civil Affairs. Det er slike forsyninger som er beregnet på den tid krigshandlingene enna pågår. Når nazivisene framstiller dette som den eneste og derfor utilstrekkelige hjelp er det galt. Det man får av Civil Affairs er det absolutte minimum. Det står den norske regjering fritt å sende hva den har lagt opp på egen hånd, og dette er også blitt gjort.

Medisinaldirektøren sluttet med en alvorlig appell til læger, sykesøstere og jordmødre om å gjøre alt for å bli på post hvis tyskerne fortsetter den venyttige deporteringen.

- o -

Pressen verden over har i de siste måneder fløymet over av kommentarer til Storbritannias politikk i Hellas; debatten om den belgiske krisen har riyt spaltene, Polen-konflikten har vært et stadig tilbakevendende tema o.s.v. Bare de russisk-besatte områder, de tidligere tyske vasall-stater Romania, Bulgaria og Ungarn har gitt enne-fattige Journalister lite stoff. Tilsynelatende hender det lite eller intet der. Verden får iallfall ikke ordentlig greie på hva som skjer. Russerne ser nemlig ikke med blide øyne på de utenlandske korrespondentene i disse landene, - hva det enn måtte bety.

Det betyr iallfall ikke at Sovjetunionen går drastisk tilverks for å bolsjevise de beseirede nasjoner. Å dømme etter de sparsomme opplysninger som siver ut, bårder ikke russerne seg gjerne i de okkuperte landenes innenrikspolitiske forhold. Det virker som de mener det alvorlig når de presiserer som sitt utenrikspolitiske hovedsynspunkt ikke å legge seg opp i andre staters indre styre. Dette standpunkt bygger naturligvis også på nasjonelle og praktiske overveielser. Sovjetunionen har idag en slik good will i verden at det ville være dumt å risikere å ideolegge den ved en for hardhendt internasjonal framferd.

Men selvfølgelig er Stalin interessert i at andre land - kanskje særlig de øst- og østeuropeiske statene - fører en russisk-vennlig politikk. Ledelsen kunne velge to veier for å nå dette mål: 1) den kunne innsette kommunistiske regjeringer i de okkuperte landene, eller 2) prøve å vinne dem for seg uten direkte påtrykk. - Aks-vasallene er ikke blitt behandlet helt likt - russisk utenrikspolitikk er alltid eksperimentell og empirisk -, men stort sett ser det ut til at Sovjetunionen hittil iallfall har valgt å prøve det siste alternativ.

Komintern ser ut til å være død - ikke bare på papiret. Russernes holdning på den internasjonale fagkongress i London nylig synes å tyde på at de ikke bare er utslag av en tilfeldig politisk tilpassning at de har gitt den kommunistiske internasjonale på båten. Det virker som om de kommunistiske partiene rundt om i Europa stikker ut sin kurs noenlunde selvstendig, uten altfor strenge direktiver fra KremStort sett har disse partier svinget i nasjonal retning, og ingen har rett til å påstå at dette bare er en forbigående taktisk manøvre. Kursendringen stemmer også overens med Russlands egen svingning fra trotskijistisk verdens-revolusjonisme til stalinsk nasjonalisme. - Hvis landet vil sikre seg en internasjonal, solid støtte, vil det trolig bygge ikke på Komintern, men på panslavismen på en gjenoppliving av den panslavistiske tanke om samhørigheten mellom alle slaviske folk. Det er ikke umulig at russerne vil spille på disse strengene; men foreløpig lyder panslavismenes kuer bare som dempet musikk i bakgrunnen.

Alt dette betyr selvfølgelig ikke at russerne intet foretar seg i de beseirede land. Først og fremst har de militære hensyn å ta; krigen er en nå ikke slutt. Dermed fører de en politikk i tråd med Jalta-konferansens bestemmelser. De 3 stormakter er blitt enige om en samordnet politikk "for å hjelpe de folk i Europa som er befridd fra det nazistiske Tysklands herredømme og folkene i de tidligere aksdrabant-stater til å løse sine påtrengende politiske og økonomiske problemer med demokratiske midler." En av oppgavene blir å danne foreløpige myndigheter som er representert av alle demokratiske elementer i befolkningen, og som lover å innsette så snart som mulig og gjennom fri valg danne regjeringer som svarer til folkets vilje."

Russerne har gitt de beseirede stater harde, men ikke urimelige våpenstillstandsvilkår. Disse vilkår i seg selv har ikke bragt statenes selvstendighet i fare, og russerne har ikke sett seg ut over bestemmelser, men stort sett opplydt ytterst korrekt og lagt an på å skaffe seg goodwill. Bare overfor samarbeidsnemnene har de gått strengt til verks, og i overensstemmelse med Jaltakommunikat har de erklært at nazismen og fascismen skal tilintetgjøres. Men heller ikke på dette området har de overalt gått fram med samme strenghet og konsekvens. I Finland - som jo ikke er okkupert - var det først Paasikivis og Vuoris taler nylig som fikk Tanner og andre framstående representanter for krigspolitikken til å trekke seg til-

bake fra det offentlige liv. Det er heller ikke klart om disse henvendelser og oppfordringer er uttrykk for en helt nødvendig utenrikspolitisk tilpassning eller bare er et internt - og meget naturlig - oppgjør med den politikk som kjørte landet i grøften. Selvom Sovjetunionen forholder seg taus, virker den dog selvfølgelig i kraft av sitt eget nærvær, og Jalta-konferansens bestemmelser henger som et truende, men rettferdig, sverd over de halvfaszister som vil ture fram som før.

Intet synes imidlertid å tyde på at det valg som finner sted i Finland lørdag og søndag, ikke er noe fritt valg.

På Balkan er det særlig begjærhetene i Romania som har tiltrukket seg utenverdenenes oppmerksomhet. Romania, som under krigen har hatt et totalitært styre under ledelse av Hitlers håndgangne mann, general Antonescu, gikk ned i krigen mot Russland hovedsakelig for å sikre seg Besarabia. Det te området, som russerne hadde hatt siden 1812, besatte rumenene i 1918 da Russland lå nakteløst under borgerkrigene. Russerne anerkjente aldri annekseringen og i juni 1940 tok de landet igjen. Så var det etter rumenornetur en stakket stund. Idag må Besarabia betraktes som russisk-okkupert distrikt, mens resten av Romania er medkrigførende på den ungarske krigsskueplass.

Landet har selvfølgelig økonomiske vansker å stri med, bl.a. skal det betale skadeserstatninger (for en stor del i olje) av temmelig skruppne resurser. Men russerne er ikke kommet som noen gresshoppe-sverm. Såvidt vites har ingen plyndring funnet sted. Det er også symptomatisk at skolevesenet fungerer forholdsvis fritt.

Bare faszister og quislinger har det gått hardt ut over; men det synes som om befolkningen har billiget denne framgangsmåte. Og da store deler av de ledende rumenske kretser ikke bare er anti-kommunistiske, men også temmelig diktatorisk anstrakte, har det vært nødvendig med en opprensning innen statsapparatet. Dette oppgjør har imidlertid hittil vært av temmelig begrenset omfang.

Det er meget vanskelig å avgjøre hvor representative de regjeringer har vært, som landet har hatt siden kapitulasjonen. Og ennå vanskeligere er det å kommentere regjeringens krisen for 14 dager siden da man bare har russiske opplysninger å holde seg til. Under krisen ble den sittende Radescu regjeringen kritisert temmelig skarpt i Moskvaradioen. Det heter bl.a.: "Antonescus beryktede lover har ikke gitt general Radescu noen ro; han arbeider planmessig på en antidemokratisk omveltning. Han samarbeider åpent med agenter betalt av tyskerne, og i umiddelbar nærhet av den røde arméer det oppstått en uholdbar situasjon. Men det rumenske folket har som en mest reist seg mot Radescu og til forsvar for demokratiet. ----- Dr. Groza, den nye regjeringssjefen, er en framstående demokrat. Han er landbrukskoalisasjonens leder. Dr. Groza har sammen med de øvrige demokratiske politikere protestert hos kongen mot Radescus reaksjonære handlinger, som hadde til hensikt å styrte landet ut i borgerkrig. ----- Nå, da regjeringens krisen i Romania er løst i demokratisk ånd, venter man en innenrikspolitisk konsolidering i landet. Det rumenske folket venter av den nye regjeringen at landets demokratiske utvikling blir garantert. Romanias oppgave er å vinne de alliertes tiltro. Dette kan bare skje hvis regjeringen uskadeliggjør alle profasistiske elementer, alle som prøver å sabotere gjennomføringen av våpenstillstandsvilkårene..."

Det er ingen grunn til å tvile på riktigheten av disse opplysninger, likeså litt som det er noen grunn til å tvile på russernes gode vilje i utenrikspolitiske forhold. Dog kunne man ønske at litt av mørkleggingen i Romania, Bulgaria og Ungarn ble opphevet.

- 0 -

Nye fangetransporter?

Etter min iagtning natt til 25. feb. var Oslofjorden spæret helt til 1. mars. Da kom "Ussr" alone inn på havna med ninesveipere foran seg. Næst dag gikk båten ut igjen lastet med tropper og materiell, men returnerte al dagen etter. Den var blitt bombet ute ved Färder og hadde først gått inn til Moss, hvor den satte iland de soldater som var usåret samt noen letter sårete. -- Det viste seg også at skipet hadde ombord ca. 25 norske fanger. Disse var plassert i Luke i i baugen, mens bombene kom i 4 og 5-Luken akter

Man går ut fra at de norske fangene, som sannsynligvis alle er uskadd, alle satt ifland i Moss.

"----- de drepte våre menn."

Fredag 16. feb. kom en tysk patrulje til Singesås og hentet lærer Ole Kvernrod og gårdbruker Ingar Traøien. De ble erklært arrestert, og fikk beskjed om å klå på seg og følge med. Fangene ble ført ned til veien, hvor en eksekusjonspeloton stod oppstilt, og de to ble skutt ned utan et ord til forklaring.

Flyalarm!! Engelske fly kommer summende inn over byen. De skal yte sitt bidrag til transportslaget i og utenfor Norge, minelegge fjorden, angripe militær-anlegg, bombe fiendtlig skipsfart. Er det norske flygene, kjentronn ombord? Ikke umulig. Norske piloter og observatører er med på kanskje størsteparten av disse toktene. Og i Coastal Command f. eks. - Kystkommandoen av Royal Air Force - som har til oppgave å vokte over konvoitrutene, på jakt etter fiendens skip, ubåter og fly, er det en norsk squadron. Den omfatter to "flights", en flight med Catalina flybåter og en med Mosquito-bombere. Disse Coastal Command-flygene har stadig kontakt med norske kysten. Georg Werner-Hansen skriver om dem i Norsk Tidning "Mange av våre flygere kjenner kysten vår godt, nå etter årelang tjeneste i denne squadron. Mange har sine egne opplevelser - en fortalte om en kore som alltid pleide å vinke fra et lite hjem ute i skjærgården, en annen hadde lagt merke til en spruk hest som stadig gjorde noen kast når flygeren passerte. Og enkelte opplevelser kan de flygene ha, som selv har sitt hjem på kysten etsted. En kom tilbake en dag og fortalte med venedig glede at han hadde sett nor og bron på tunet, da de passerte, og en annen kom ganske fornøyd tilbake: Det er da bra med leverøsten hjemme hos meg nå i allfall, sa han. Jeg så mange sildetønner på brugga hos'n for idag! -

Og ofte vinkes det til flygene fra en fiskerått ute i skjærgården, - det er som en kjær hilse - derhjemme fra."

En hilse denne veien også - hvis den når dere - norske flygere!

Den svenske luftvernild mot allierte flygere er fullig skedd mot Nordens enighet.

Helt siden april 1940 har de plutselig inasettende alarmsirener som skal varsle om "fiendtlig" angrep hatt en ganske spesiell virkning på nordmennenes sinn. Vi har følt oss nærmere den militære front, og med den fine summende duren fra de engelske flyene har det fulgt en hilse fra den friske verden og en trygg forvisning om at vi ikke står alene i vår kamp, - selv her i Norge. Alarmsirenerne virker nok som en trussel i tyskernes øren, men for oss er de seiersfanfoner, og hver ny flyalarm er etapper på veien mot befrielsesriktig time. Likesom det tyske overfallet på vårt land ble tilkjennet gitt av en sammenhengende uhyggelig sirenealarm, så vil også den dagen komme da deres sammenbrudd skal innvarsles med samme musikk. Hvert alliert fly som legger veien opp hit under krigsansirningene mot vårt hjemfolk og utløser alarmberedskap, utløser derigjennom en varm taknemmelighet og et nytt mot hos dem som av alle nordmenn lenget mest etter friheten, nemlig fangene bak konsentrasjonsleirenes gitter og pigtråd. For dem er alarmsirenernes toner en gripende frihetsmusikk.

Det hender ofte at sirenerne berer melding overflyvninger eller luftoperasjoner lengre unna. Det er "offentlig" flyalarm, men selv den offentlige alarmen kaller på oss og får oss til å følge flygene i tankene og deres vei fram mot et eller annet tysk mål. Det er en lang flytur opp hit, og kanskje skal de områ langt lengre, som f. eks. til Nordst-Tyskland og Berlin. Det er viktige krigsmål dette, og ruten legges kanskje så nordlig fordi det er tryggere farvein her. Flygene kan støtte seg til det svenske fastland og farvannet bakving. Demmed skulle ren tro at livet for de allierte flygere ble reddet. Kanskje er det nordmenn blant disse flygenes også, at aldri så lite stykke Norge i fri flukt.

Men idet disse flyene når inn over svensk territorium fanges de inn av de militære lytteapparater og svenskene fyrer løs. Etter svenske avis-

ars-utsagn har de skutt ned flere allierte fly. Det lyder som et selv-mordsforsøk, for disse flygene er ute for å vinne igjen hele Europas frihet og dermed også Sveriges. De skyter vel for en stor del helt i blinde, det vil vi tro, selv om sjansene til å treffe kan være nesten like store da. Vi i Norge hører heldigvis ikke den svenske luftvernild, men eksplosjonenes drønn når med letthet over Jresund som et ekko til smeltene fra de danske sabotørers jernbanesprengninger.

Lidligere i krigen var det for det meste tyskerne, som av lett forståelige grunner, benyttet seg av svensk territorium til overflyvninger, og den svenske luftvernild hadde da en mening og sin betydning til tross for at det selvfølgelig gikk ut over også allierte flygere. De svenske soldater visste den gang at det i det store flertall av tilfeller var fienden de skjøt på. De hadde de rett til å være godt tilfreds med det svenske luftvernens berømte treffsikkerhet. Idag er tyskerne sjelden på vingene her opp, det har de allierte flygene sørgt for. Situasjonen for de svenske soldater er altså den at de idag vat med sikkerhet at deres skytevåpen er rettet mot en kant, nemlig de allierte. Man kan få folk til å utføre de mest bestialske handlinger og særlig i en krig, fordi noen må utføre jobbene i landets interesse, og det derfor er en æressak ikke å unndra seg. Sverige er ikke i krig, og det er en sterk folkeopinion mot ildgivning på allierte fly. Da burde det være en umulighet for svenske soldater å utføre en handling som ikke bare må stri styggelig mot deres samvittighet, men også mot deres begreper om åre. Og hvad betyr denne skytingen for de alliertes krigføring? Jo, at deres slagkraft minskes. For hvert at de flyene som svenskene har skutt ned, forlenges krigen litte-grann, og lidelsene for dem som sitter bak gitter og pigtråd i tyske konsentrasjonsleire forlenges tilsvarende. Men i like høy grad er det skjebnessvangert og uforutlig med samfølelsen friske mennesker mellom idag at våre flyvende heller skal møte døden i Sverige.

De fleste svenske aviser har de også gitt mer eller mindre kraftig uttrykk for at ildgivningen må opphøre, og det har reist seg en opposisjon i den svenske riksdag i samme anledning. Vi nordmenn håper at de svenske aviser og representantene for det svenske folk i riksdagen ikke lar det bli med kritikk eller læst snakk, men av fullt hjerte går inn for å stoppe skytingen. Vi håper dette så meget mer som vi i denne siste fasen av krigen om ikke så lange kan komme til å trenge direkte militær hjelp av Sverige. Og dersom det blir nødvendig, og svenskene er villige til å yte den (hvad vi har grunn til å tro), så er det naturlig at kanonene nå rettes bort fra allierte mål.

Men bortsett fra dette må ildgivningen virke ødeliggende på forholdet mellom våre folk i dagens situasjon. La oss derfor rette en appell til det svenske folket: stopp skytingen mot våre allierte flygere, for dermed skyter dere også i stykker det naturlig gode forhold mellom svensker og nordmenn.

Vorldens handelsstaten	1939	1945
Det britiske imperium	21,0	17,4
De forente stater	8,9	39,0
Norge	4,8	2,5
Holland	3,0	1,5
Frankrike	2,9	0,8
Hellas	1,8	0,6
Sverige	1,6	1,6
Sovietsamveldet	1,3	1,3
Danmark	1,2	0,6
Japan	5,6	2,6
Tyskland	4,5	2,0
Italia	3,4	0,8
Andre land	6,0	4,5

Alle tall i mill. br.-løn. Opplysningene er hentet fra Handelslag.

Ustat fra Tyskland.

Symptomer! Den allierte ledelse har aldri kalkulert med noe andre tysk sammenbrudd. Lite tyder også på at mulige Hitlerprofetier i fremtiden kan bruke noen dollarkilofragende i sine propgandaer. Men andringene fra de besatte tyske områder er iallfall ikke nedslående. Hitlers første bud er idag budet om evakuering av de truede områder - for å hindre de allierte i å nyttiggjøre seg tyskernes arbeidskraft. Denne ordre har langt fra vært fulgt til punkt og prikke. I Kretefeld var det omlag 120 000 gennastler igjen (av en befolkning på 170 000), i Gladbach 95 000 (av 125 000), i Köln visstnok ca. 150 000 (av 600 000) o.s.v. Og de som er blitt igjen av de sivile, har ikke vist den selvutslettende feratisme som man kunne frykte. Hitlil har det hverken i øst eller vest forekommet antydninger til den gariljekrig som Hitler har gitt ordre til. Ifølge allierte korrespondenter er befolkningen gjennngående preget av en trothet og oppti, som hos ganske mange blir over i servilitet og underdanighet hvis det er noe å vinne ved det.

Evakueringen skaper allere et problem som er vanskelig å løse. Fra østområdene skal over 4 millioner tyskere være flyttet. I sin ins Reich de vandrer i uendelige strømmer langs landeveiene, de tyske byer og landsbyer kan snart ikke absorbere flere.

Stort sett tyder intet på at troppenes moral er i ferd med å bryte sammen; men visse karakteristiske symptomer viser seg her og der, både hos anfører og sjukav aelder og mange tilfeller av desertering. De tyske soldatene kleser bort uniformene, tar på sivile klær og gjenner seg bort i de uendelige flyktningestrømmene. Man kjenner også tilfeller av direkte våpnet oppstand fra troppenes side. Best kjent er internazzioni fra Kichenhevn, hvor østerriske soldater som var kommet fra Norge meldet å ta seg sende videre, "ikke godt å dø i Danmark som på østfronten", og da. Det kom til regulært slag mellom soldatene og SS og Gestapo, med flere hundre falne på begge sider. - Man forestår at dette bare er ekstsisterte tilfeller.

Livsnerven spennes inn. Føen det siste store basketaket på livsnerven spennes ytterligere inn. Inpet av anidene i øst, særlig karnboden Øst-prussen, og forvirringen i distribusjonsapparatet har ført til at de voksne næringskresjoner er blitt slått ned med 1 kg. og fabriksjernen med 125 gr. for 70. nasjonertingsperiode. Dessuten er perioden som skulle vare i 4 uker, blitt forlenget med 1/2 uke.

Og alle resurser skjøtes til bunnen. Ifølge svensk presse har den tyske overkommando innført 1000-tusener til krigstjeneste, 15-åringene! Det er mer enn tragisk at Tyskland fortsetter kampen. Det betyr nye lidelser og ofre for alle, og ikke vinning for noen.

Furgen skjøtes. Hverledes skal det gå med de 15 millioner utenlandske fanger og arbeidere under dette sluttoppgjøret? De allierte har vist seg en stor oppmerksomhet. Ifølge den allierte overkommando har arbeidene en viktig oppgave å fylle: de skal være med på å legge den tyske krigspotensial ved å slikke seg vekk, og eventuelt yte et bidrag med våpen i hånd. Nyttig slo 1000 russiske arbeidere fra Dresden seg gjennom de tyske linjer og sluttet seg til sine landmenn.

Overkommandoen har knvet til disposisjon 450 hjelpeenheter, som skal ta hånd om fangene. En slik enhet består av feltkøkken og feltstasjon for legbehandling. Spasiorans skal anbringes langs de veier hvor de hefridda fangene ventas å komme strømmende. - Etter svenske meldinger er de 2000 norske fanger i Brauerburg i det siste iallfall delvis blitt flyttet. De skal dels være havnet i Buchenwald ved Müser i Thüringen, altså i samme trekt som de vel 470 studentfanger. Den Rügen har også vært arbeidet som nytt oppholdssted. Offiserne befinner seg visstnok frøstefas i Luckenwalde sør for Berlin.

Nazismen skal utrykkes. I general Eisenhower's meddelelse til gille tyskere og deres forhold under den allierte okkupasjon av landet, heter det om undervisningsvesenet:

1. Overbefolkningens oppgave er å utrykke nazismen og den tyske militari- sam i alle dens former. Alle aktive nazister, nazisympotiser og militaris- ter vil bli fjernet fra undervisningsvesenet, og alle skoler (bortsett fra

internetskoler og barnehjem) vil bli stengt til nazismen er satt ut av spillet.

2. Folk skolene vil bli åpnet først. Det nåværende tyske undervisnings- vesenet underkastes militærregjeringens kontroll, og vil bli brukt så langt som mulig etterat nazister og militaristiske elementer er ronsat ut. Ingen utnevnelser eller ansettelser innen det tyske undervisningsvesen blir å an- se som permanente.

3. Så snart som mulig skal de høyere skolene i Tyskland åpnes.

4. Alle nazistiske partiorganisasjoner og deres avdelinger innen skolene, alle spesielle nazistiske skoler (som Adolf Hitler-skolene) og alle nazis- tiske ungdomsorganisasjoner, som Jungvolk, Hitler-Jugend og Jungmädel vil bli avskaffet. Ingen ny organisasjon kan dannes uten militærregjeringens tillatelse.

5. De tyske lærerne vil få ordre om å utelate av undervisningen alt som a) forherligen militarismen eller propgandener for krig, mobilisering el- ler forberedelser for krig, enten det gjelder det vitenskapelige, økono- miske eller industrielle området eller studiet av økonomisk geografi, b) har til hensikt å vekke til liv eller forsvare nazismens lærer eller forherlige det nazismens ledere har utpattet.

c) står til lyd for urettferdig behandling p.g.a. rase- eller religions- årsaker.

d) står i fiendtlig forhold til de forente nasjoner eller forsøker å øde- legge forholdet mellom dem.

Overtrødelse av disse bestemmelser fører til avskjed og straff.

6. Militærregjeringen kommer ikke til å befatte seg med den religiøse kon- trollen over de tyske skolene eller den religionsundervisning de driver ut og hvis det viser seg nødvendig for å trygge religionsundervisningen.

(Om religionsfriheten heter det et annet sted: Militærregjeringen gir dere frihet til å følge deres egen religiøse tro. Det blir deres egen sak å be- vare den religiøse troens heiligheten gjennom å forhindre misbruk av denne netrulge rett. Dere kommer til å miste den, hvis dere tillater at religi- øse sammenkomster blir brukt i politisk øyemed.)

Det tyske folk skal beata. Eisenhowers proklamasjon står i samsvar med kommunikatet fra Jalta der det heter: "Det er ikke vår hensikt å tilintet- gjøre det tyske folk, men først når militarismen og nazismen er utryddet kommer det til å finnes noe håp om et anstendig liv og en plass for tysker- ne i nasjonens familie."

Alle husnødre

Har vel ikke i disse 5 lange årene stått i første rekke i kampen mot naz- ismen i den forstand at de har votet livet i hjemmestyrkene eller ofret al sin tid i arbeidet med fri avinert eller eksportorganisasjoner. Men forute å gjøre felles front med sine menn, foruten å holde sine barn vekk fra AT og lagdønstjenesten, har de ikke spert seg når det gjaldt å stå i kø for å skaffe forsyninger til huset og de har vist en aldri sviktende oppfinnsom- het for å få resursene til å strekke til. Husnødrenes innsats under krig blir kanskje sjelden påskjønt etter fortjeneste fordi det ikke er noe spennende heroisk ved den, men den har vært en avgjørende forutsetning for at fronten har kunnet holde. Når hjemmefrontens historie en gang skal skrives bør et stort kapittel vies de tusen norske husnødre.

Hjemmefronten har idag husnødrene om enda en tjeneste. Det er ofte knapt med husrom for alt det "illagale" arbeid som skal utføres, og en mer gda folk som er i dekning må skaffes oppholdssted. Hvis du har henvendelse fra pålitelig hold, så hjelp med værelse hvis du kan. Da gjør du en front innsats.

Tsjekkerne var signalen! Gjennom engelsk og russisk kringkasting har repre- sentanter for den tsjekkiske nasjonale front rottet en oppfordring til tsjekkerne: "Tiden er nå kommet til å kjempe åpent for våre byer og bygder for våre kvinner og barn. Forlat befestningsarbeidene, uttarken ikke fiend- dens mobiliserings- og evakueringsordre, nakt å arbeide for ham, intensifi ser sabotasje og utvid strekkene til landsomfattende bevegelser. Rett slag mot fienden i hans rygg!"